Пред Међународним судом правде 11. децембра је окончана расправа о законитости проглашења независности Косова. О могућој одлуци суда Бранко Микашиновић разговарао је са стручњаком за Балкан и професором на Универзитету за националну одбрану, Стивеном Мајером.

Мајер: “Имате три могућа решења суда: у прилог Србије, против ње и у прилог независности Косова; Такође је могућа неодређена одлука подложна разним интерпретацијама, што би значило да свака страна својим тумачењем може да прогласи победу. Уколико изгуби, влада Србија може да каже да је учињено све што је могуће, али безуспешно, и да сада треба ставити на страну косовско питање и кренути даље, у правцу евро-атланске интеграције. Можда такав став прижељкује и сам председник Тадић, који је недавно рекао у скупштини да Србија мора да буде флексибилнија у погледу Косова. Уколико, с друге стране, Србија победи, косовски Абланци неће прихватити ту одлуку и онда смо опет тамо где смо били раније, на самом почетку. Мислим да је Србија направила грешку изношењем косовског случаја пред Међународни суд правде, осим ако Београд у ствари није желео да га изгуби, и тако се ослободи тог проблема, у светлу могуће одлуке од које, мислим, Београд неће имати велике користи.“

Глас Америке: Да ли у начелу међународно право подржава једнострано проглашење независности у ситуацији као што је косовска, и какве су норме за позитивну или негативну одлуку?

Мајер: „У већини случајева међународни судови су подржавали концепт суверенитета, и то већ веома дуго време, а међународне границе су сматране неповредивим, мада, историјски гледано, постоје бројни случајеви кршења суверенитета држава. Колико ће утицаја имати саветодавно мишљење Међунродног суда правде на било коју страну посебно је питање, пошто одлука тог суда није правно или уставно обавезујућа, упркос чињеници да су норме међународног права у погледу суверенитета јасно утврђене. Поред тога, резолуција Савета безбедности УН, 1244 говори против независности Косова, као и извештај Бадинтерове комисије, који су половином 1990-их, подржале и САД и ЕУ, а који гласи да ни једном делу Србије неће бити одобрена независност без њеног пристанка.“

Глас Америке: Србија изгледа брани свој став на основу кључне позиције: да једнострано проглашење независности Косова представља кршење и међународног права и резолуције УН 1244?

Мајер: „Београд је свакако имао јаке аргументе на суду. Имали сте бројне експерте који су подржали и подржавају став Србије, али то су имали и косовски Албанци, који указују на историјат нереда и побуна против диктаторске управе Србије. Међутим, колико је то правно јак аргумент за стицање независности није извесно. Када су се, рецимо, Сједињене Државе отцепиле од британске круне, тај акт није имао правну потпору, али је био резултат акције и стања на терену. Дакле, ситуацију на терену на Косову могла би да буде одлучујући фактор у решавању тог питања. Наравно, једини начин да се изађе из овог ћорсокака је политички процес – преговори и компромиси. Запад и Русија морају да ставе до знања обема странама - и српској и албанској - да морају да постигну компромисно решење, да нешто морају да жртвују, да морају да буду и добитници и губитници, као и да ни Запад ни Русија неће прихватити решење који обе стране не буду подржале и усвојиле.“

(VOA)